

Tantárgy neve: Dráma és színház	
Évfolyam: 7.	
Időkeret: 34 óra	
Témakör neve:	óraszám
Szabályjátékok, népi játékok	7
Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	4
Rögtönzés	5
Saját történetek feldolgozása	3
Műalkotások feldolgozása	5
Dramaturgiai alapfogalmak	3
A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)	2
Színházi műfajok, stílusok	2
Színházi előadás megtekintése	5
Összes óraszám:	36
Tantárgyi bevezető:	
A dráma és színház tanítása komplex művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amely interakciókon keresztül, játék, cselekvés és tapasztalat útján éri el célját, a dramatikus tevékenységben megvalósuló tanulást. A dráma és színház eszközeinek megismerése és kreatív alkalmazása segíti a tanulók személyes megnyilvánulását, az önbizalom megeremtését, kapcsolatteremtő képességének kibontakoztatását. Szolgálja a tanulók beszédfejlesztését, mozgásfejlesztését, önkifejezését, ön- és társismeretének gazdagodását. Szerepet játszik a koncentráció, a figyelemösszpontosítás, a térbeli tájékozódás, az érzékelés fejlesztésében, az együttműködési készség kialakításában. A dramatikus tevékenységekben, a játékokban, a problémaközpontú tematikus foglalkozásokban való cselekvő részvétel során megélt egyéni és közösségi élményeken keresztül fejlődnek a tanulók alkotó és befogadó, valamint kommunikációs és szocializációs készségei, képességei. A tantárgy fejlesztési feladatai és ismeretei elsősorban tevékenység-központú, komplex gyakorlati képzés során sajátíthatók el. Ezért a tematikai egységekhez időkeretek csak ajánlatként határozhatók meg. A feltüntetett témakörök és fejlesztési feladatok megjelenése átfedi egymást, a tagolás csak a könnyebb áttekinthetőséget szolgálja, a tanterv óraszámajánlása az éves összóraszám vonatkozásában nyújtanak tájékoztatást. A kerettanterv és ennek megfelelően jelen helyi tanterv is összességében az adott iskolaszakaszokra fogalmazza meg a fejlesztési feladatokat és ismereteket a hozzárendelt óraszámokkal. A témakörök, illetve a fejlesztési feladatok és ismeretek nem sorrendben, hanem a korosztály és a csoport adottságainak, képzettségének megfelelően, a szaktanár döntése alapján, akár integrált formában, ugyanazon tevékenységek keretében is feldolgozhatóak; egy fejlesztési feladat pedig több tevékenység során is vizsgálható. A 7. évfolyamon a dráma és színház tantárgy heti 1 óra kötelező órásszámmal rendelkezik, emellett a szabad órakeret terhére további órásszámban, illetve más tantárgyakba, tanulási területekbe integráltan, esetleg moduláris formában jelenhet meg.	
A 7. évfolyamon a dráma és színház tantárgy alapóraszám: 36 óra.	

Témakör: Szabályjátékok, népi játékok		óraszám: 7
Tanulási eredmények		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:		
– felfedezi a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit; – megfigyeli, azonosítja és értelmezi a tárgyi világ jelenségeit; – felidézi a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat; – kitalál és alkalmaz elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat; – tudatosan irányítja és összpontosítja figyelmét a környezete jelenségeire; – koncentrált figyelemmel végzi a játékszabályok adta keretek között tevékenységeit; – megfigyeli, azonosítja és értelmezi a környezetéből érkező hatásokra adott saját válaszait; – értelmezi önmagát a csoport részeként, illetve a csoportos tevékenység alkotó közreműködőjeként.		
Fejlesztési feladatok és ismeretek:		Javasolt tevékenységek:
– Beszéd- és légzéstechnikai gyakorlatok (a hangsúly-, a beszédtempó- és a hangmagasságváltásra épülő gyakorlatok) – A látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások felidézése – Koncentrációs és lazító gyakorlatok az ismert gyakorlatok formai nehezítésével, illetve új gyakorlatok megismerésével – A figyelem összpontosítása és tudatos irányítása a környezet jelenségeire – Térérzékelést, tájékozódást, koordinációt, egyensúlyérzéklet fejlesztő gyakorlatok – A tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságainak és összefüggéseinek felfedezése – Csoportépítő játékok		– A kifejező közlés technikai alapjainak elsajátítása – artikulációs gyakorlatok, tempó-, hangsúly- és hanglejtésgyakorlatok (pl. beszédre készítő játékok, hanggyakorlatok) – Beszédgyakorlatok szavakkal, szókapcsolatokkal, mondatokkal; beszédgyakorlatok egyszerű, könnyen tanulható szövegekkel – Nem verbális kommunikációs játékok: beszéd nélküli gyakorlatok egész csoportban különféle kommunikációs helyzetekben, kiscsoportokban és párosával – Koncentrációs gyakorlatok a figyelem irányítására, a mozgás koordinációjára, az együttműködésre, az egymáshoz igazodásra csoportos és páros formákban – A térérzékelést, a térbeli tájékozódást, a mozgáskoordinációt fejlesztő egyszerűbb gyakorlatok – Az egész csoport együttműködését igénylő játékok
Fogalmak:		beszédtechnika, légzéstechnika, hangerő, hangmagasság, hangterjedelem, hangszín, hanglejtés, beszédtempó, beszédritmus, szünettartás, testtartás, gesztus, mimika, tekintet, koncentráció, lazítás, egyensúly, koordináció, térhasználat, együttműködés
Témakör: Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, táncsal)		
Tanulási eredmények		óraszám: 4

A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – fejleszti az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlatát; – adekvát módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit; – felfedezi a tárgyi világ kínálta eszközöket, ezek művészi formáit (pl. a bábót és a maszkot); – használja a tér sajátosságaiban rejlő lehetőségeket; – felfedezi a feszültség élményét és szerepét a dramatikus tevékenységekben; – felismeri a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket.	
Fejlesztési feladatok és ismeretek: – Az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlat fejlesztése – A verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát módon történő alkalmazása – A feszültség élményének és szerepének felfedezése a dramatikus tevékenységben – A tér sajátosságaiban rejlő lehetőségek figyelembevétele a dramatikus játékokban – A tárgyi világ kínálta eszközök, és ezek művészi formáinak (pl. a báb és a maszk) alkalmazása a dramatikus játékok során – Kommunikációs játékok – Interakciós játékok	Javasolt tevékenységek: – Csoporton belüli kommunikációt és együttműködést erősítő játékok. – Megadott témára, címre alkotott állóképek, képsorozatok. – Egyszerű szituációk megjelenítése különféle eszközrendszerek használatával (pl. némajáték, számsorok, halandzsa). – Bábos, maszkos formák használata a szerepbelépés elősegítésére, illetve a játéklehetőségek kitágítására.
Fogalmak:	drámajáték, kommunikáció, interakció
Témakör: Rögtönzés	óraszám: 5
Tanulási eredmények	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – az alkotótevékenység során használja a megismert kifejezési formákat; – felfedezi a szerepbe lépésben és az együttjátszásban rejlő lehetőségeket; – felismeri és alapszinten alkalmazza a kapcsolat létrehozásának és fenntartásának technikáit.	
Fejlesztési feladatok és ismeretek: – A szerepbe lépésben és az együttjátszásban rejlő lehetőségek felfedezése – A kapcsolat létrehozási és fenntartási technikáinak alapszinten történő alkalmazása – Rögtönzéses gyakorlatok közösen egyeztetett karakterek szerepeltetésével – Rögtönzés közösen választott témára, a tanár által megadott szervezési formában – A rögtönzés értelmezése, megvitatása – A rögtönzésre épülő alkotótevékenység során a megismert kifejezési formák alkalmazása	Javasolt tevékenységek: – Rögtönzés a tanár által megadott témák, vagy fogalmak alapján. – Rögtönzés a tanulók által közösen kidolgozott cselekményvázra (jelenetvázra) építve. – Szituációs játékok a szereplők jellegzetes vonásainak megadásával, befejezetlen történetre. – Nem verbális kifejezőeszközökre építő rögtönzések (pl. témára, fogalomra, mozdulatra, hangeffektusokra, tárgyakkal). – Feszültségteli hétköznapi helyzetek megjelenítése és közös értelmezése; a szereplők cselekvési lehetőségeinek keresése (célok, szándékok, gátak vizsgálata).

	– Rögtönzés a megismert kifejezési formák alkalmazásával.
Fogalmak:	szituációk alapelemei, szerep, szerephe lépés, típusok ábrázolása
Témakör: Saját történetek feldolgozása	óraszám: 3
Tanulási eredmények	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat; – értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén; – felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit; - alkalmazza a tanult dramatikus technikákat a helyzetek megjelenítésében	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:
– Történetek (látott, hallott, olvasott, a tanár által hozott, a tanulók élményeiből építkező) dramatikus feldolgozása – A kiscsoportos dramatikus tevékenységben a vizsgált tartalmakhoz a tanulók önálló döntései alapján formai megoldások társítása – Történetek, élmények dramatikus feltárása során a tanár és a tanulók által közösen választott bábos, zenés, vagy mozgásos elemek alkalmazása – Történetek, döntési helyzetek értelmezése, megvitatása	– Spontán beszédre készítő gyakorlatok (pl. közös mondandó, történetgazda). – Feszültségteli jelenetek felidézése kiscsoportos rögtönzések formájában. – Közös történetalkotás feszültségteli jelenetekre építve. – Analóg történetek alkotása, analóg helyzetek dramatikus feldolgozása. – A távolítás egyéb technikáinak alkalmazása (pl. a megfordítás, vagy a szerepcsere lehetőségeinek alkalmazása). – A szereplő sokszorozása adta lehetőségek kibontása, alkalmazása (pl. a szereplő és a belső hangok kiválasztása). – Távolítás más művészeti területek formanyelvének alkalmazásával.
Fogalmak:	forma és tartalom, feszültség, hatás, döntési helyzet
Témakör: Műalkotások feldolgozása	óraszám: 5
Tanulási eredmények	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén; – felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit.	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:

– A látott-hallott-olvasott történetek különböző dramatikus tevékenységekkel történő értelmezése – Irodalmi művekben megjelenő döntési helyzetek elemzése, feldolgozása dramatikus tevékenységekkel (pl. balladák, mesék, elbeszélő költemények, mítoszok, mondák, kortárs irodalmi alkotások, a tanulókat érdeklő konfliktushelyzetek, emberi problémák alapján) – Az irodalmi művekben megjelenő döntési helyzetek lehetséges megoldási alternatíváinak felismerése és vizsgálata különféle dramatikus tevékenységekkel – Dramatikus improvizációk irodalmi művek vagy (nép) hagyomány felhasználásával – Különböző irodalmi vagy művészeti alkotások (pl. zene, képzőművészet, film, fotó, iparművészet) játékon, megjelenítésen keresztül történő megközelítése	– Ritmusjátékok a műelemzésben. – Különböző művészeti alkotások maszkos, bábos és/vagy mozgásos, táncos dramatikus tevékenységekkel történő megközelítése. – Különböző karakterek kifejezése, jellemzése mozgással, tánccal. – Művészi szövegrészek, a (nép)hagyomány szövegeinek és/vagy más elemeinek felhasználása különböző dramatikus tevékenységekben.
Fogalmak:	fény-árnyék, hangsúlyos pontok, kontraszt, forma, méretarány, ritmus a művészetben, tempó, harmónia, diszharmónia
Témakör: Dramaturgiai alapfogalmak	óraszám: 3
Tanulási eredmények	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat; – felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás).	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:
– A szerep alapelemeinek (funkció, karakter, viszonyok) felismerése és alkalmazása dramatikus játékok során – A cselekmény alapelemeinek (téma, történet, cselekmény, esemény) felismerése és alkalmazása dramatikus játékok során – A dramatikus szituációk alapelemeinek (szereplők, hely, idő, viszonyrendszer, probléma) felismerése és azonosítása	– Szerepjátékok megadott dramaturgiai szerkezetekre. – Közös történetépítés dramatikus eszközökkel. – A felépített és megjelenített történetek dramaturgiai szempontú elemzése.
Fogalmak:	szerep, funkció, karakter, viszony, téma, történet, cselekmény, cselekményszál, esemény

Témakör: A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)	óraszám: 2
Tanulási eredmények	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – felfedezi a kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejét; – felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban.	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	 Javasolt tevékenységek:
– A szöveg megjelenési formái a színpadon – A kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejének felismerése – A színház akusztikus kifejezőeszközei (élő zene, zöreje stb.) – A színházi vizualitás eszközei (díszlet, jelmez, fény stb.) – Bábhasználat, bábszínház – Mozgás és tánc a színpadon	– Hangra, zörejre, ritmusra, zenére épülő dramatikus tevékenységek. – Kísérletezés a színházi vizualitás eszközeivel dramatikus tevékenységek során. – Dramatikus tevékenységek berendezési tárgyakkal, kellék- és jelmezhasználattal. – Kapcsolatfelvétel, dialógus, monológ szöveges, mozgásos, táncos, maszkos, bábos tevékenységekben. – A színházi kifejezőeszközök használatának értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben.
Fogalmak:	dialógus, monológ, élő zene, hangeffekt, díszlet, jelmez, fényeffekt, báb, maszk, árnyjáték
Témakör: Színházi műfajok, stílusok	óraszám: 2
Tanulási eredmények	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	 Javasolt tevékenységek:
– Alapvető színpadi műfajok felismerése és megkülönböztetése – Alapvető színpadi műfajok jellemző jegyeinek elkülönítése és egyes elemeinek alkalmazása saját játékokban – A színházi előadások formanyelvi jellemzőinek felismerése és azonosítása a látott előadásokban - Egyszerűbb stílusgyakorlatok	– A komikus jelenetek jellemzőinek vizsgálata dramatikus tevékenységekkel. – A zene, az ének színpadi alkalmazásának lehetőségei dramatikus tevékenységekben, és ennek megfigyelése színpadi munkában. – Szöveges, mozgásos, bábos stílusgyakorlatok. – Paródia-játékok a megismert műfajokhoz és stílusokhoz.

	– A színházi műfajok, stílusok értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben.
Fogalmak:	tragédia, komédia, vígjáték, bohózat, színmű, opera, táncjáték, stílus
Témakör: Színházi előadás megtekintése	óraszám: 5
Tanulási eredmények	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló: – felfedezi a színházi kommunikáció erejét; – felismeri a színházi élmény fontosságát; – a színházi előadást a dramatikus tevékenységek kiindulópontjául is használja.	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:
– Előadástípusok és műfajok alapvető jellemzőinek felismerése – A tanár és a tanulók által közösen választott típusú és műfajú színházi előadás megtekintése – A színházi kommunikáció erejének felfedezése – A színházi élmény fontosságának felismerése – Élmények megfogalmazása irányított beszélgetés keretében – Élmények feldolgozása dramatikus tevékenységformák segítségével – A színház közösségi feladatai, funkciói	– A közösen látott előadás megbeszélése, megvitatása, értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben. – A színpad összetett hatásrendszerének vizsgálata. – A szereplők és a történet színpadi ábrázolásának értelmezése. – A színpadi térformáknak és használatuk következményeinek vizsgálata. – A zene, a mozgás és a tánc színpadi szerepének, hatásának értelmezése.
Fogalmak:	színjáték, színpad, színész, néző, szervezési feladatok

A továbbhaladás feltételei:

- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő, irodalmi mű közös, élményszerű feldolgozásában, és nyitott annak befogadására;
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos színházi műfajok: klasszikus, kortárs alkotások megismerésével;
- megtapasztalja az életkorának, érdeklődésének megfelelő művészeti alkotások befogadásának és előadásának élményét és örömét;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a problémahelyzetet és annak megoldását;

- megfogalmazza saját véleményét a szereplők cselekedeteiről;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét;
- mozgósítja a hallott, olvasott, látott vagy feldolgozott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- részt vesz a közösen feldolgozott történet dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- képes alapvető színpadi műfajok felismerésére és megkülönböztetésére.

Értékelés a 7. évfolyam félévkor és a tanév végén:

A továbbhaladás feltételei címszó alatt megadott szempontok alapján osztályzattal értékelünk.